

הלכות תפילה (סימן קכג: דיני הכריעות בסיום י"ח ברכות)

קכג:ה-ו

Outline

1. Today's Topics
 - a. Three steps back for the ש"ץ
 - b. יהיו לרצון for the ש"ץ
2. קכג:ה) פסיעת ג' פסיעות לש"ץ
 - a. When the ש"ץ finishes his silent שמו"ע, he should take three steps back. When he does חזרת הש"ץ, he need not take three steps back. (שו"ע)
 - i. Q: Why are three steps not necessary after חזרת הש"ץ?
 1. The ש"ץ relies on the three steps that follow after קדיש, and the parts of תפילה in-between are all considered part of the סדר התפילה (משנ"ב יח)
 - a. Therefore, the ש"ץ should not speak non-תפילה matters between the conclusion of חזרת הש"ץ and the קדיש after רבא לציון (משנ"ב שם)
 - b. Q: What if the ש"ץ is unable to take three steps back after his own תפילה because of people davening all around him?
 - i. In only this case, he may start חזרת הש"ץ without three steps back because of טירחא דציבורא (רב אלישיב, גרשז"א הע' 20)
 - ii. He should move his feet a bit (גר"נ קרליץ שם)
 - c. Q: Must the ש"ץ wait after his three steps back following קדיש?
 - i. Yes, he should wait the time it takes to walk אמות 21 (גר"ח נאה הע' 21)
 - ii. Q: If the ש"ץ wishes to take three steps back after חזרת הש"ץ, may he do so?
 1. Yes, we do not protest against him (משנ"ב יט)
 - iii. Q: If the ש"ץ will change at אשרי/רבא לציון, when should the first ש"ץ take his three steps back? (הע' 24)
 1. After חזרת הש"ץ (גר"ח נאה, כף החיים)
 2. After חצי קדיש (רב אלישיב)
 - b. If the ש"ץ davened only aloud, then he should take three steps back afterward. (רמ"א)
 - i. Q: Why?
 1. Because he must first depart from his personal requests, and then later he must do so after קדיש for the תפילה he davened on behalf of the ציבור (משנ"ב כ)
 3. קכג:ו) אמירת ה' שפתי תפתח ויהיו לרצון בחזרת הש"ץ
 - a. The ש"ץ should say שפתי תפתח before שמו"ע, but he should not say פי אמרי יהיו לרצון אמרי פי (שו"ע, רמ"א) יהיו לרצון אמרי פי שמו"ע, but he should not say פי אמרי יהיו לרצון אמרי פי (שו"ע, רמ"א)
 - i. Q: Why not?
 1. Because he relies on "תתקבל צלותהון", which he says at the end of תפילה (משנ"ב כא)
 - a. Therefore, on ט' באב, the ש"ץ should say יהיו לרצון (קסח:כא הע' 25)
 - b. Therefore, if the ש"ץ changes at אשרי, the first ש"ץ should say יהיו לרצון (אחרונים שם)
 - ii. Q: Do all agree with the רמ"א?
 1. No, the של"ה and the גר"א disagree and say that the ש"ץ should say "יהיו לרצון" (משנ"ב כא)
 - a. Q: How should he say it?
 - i. Quietly (קצוש"ע כ:ז הע' 26)
 - ii. Aloud (גרי"ד סולובייציק)